

OBJAŚNIENIA PODATKOWE¹⁾

z dnia 14 stycznia 2020 r.

NOWA PREFERENCJA W PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH DLA MŁODYCH OSÓB

1. Czego dotyczą objaśnienia?

Objaśnienia dotyczą stosowania zwolnienia przedmiotowego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT²⁾, zwanego dalej „ulgą dla młodych”.

2. Istota ulgi dla młodych

Ulga dla młodych polega na zwolnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych³⁾ oraz z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia⁴⁾, otrzymanych przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł.

Zwolnienie dotyczy przychodów, do których stosuje się zasady opodatkowania określone w art. 27 ustawy PIT (skala podatkowa).

Ulga dla młodych obowiązuje od 1 sierpnia 2019 r. i ma zastosowanie do przychodów uzyskanych od tego dnia. Została wprowadzona nowelizacją z dnia 4 lipca 2019 r.⁵⁾

O zastosowaniu ulgi dla młodych decyduje zatem łączne spełnienie warunków odnoszących się do:

- wieku podatnika,
- rodzaju przychodów (w tym zasad opodatkowania)
- limitu ulgi,
- momentu uzyskania przychodów.

Szczególne rozwiązania dotyczące roku 2019 r. normuje art. 5 nowelizacji z dnia 4 lipca 2019 r. (szerzej na ten temat w ostatnim punkcie objaśnień).

¹⁾ Podstawa prawna: art. 14a § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”.

²⁾ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.).

³⁾ Ilekroć jest mowa o przychodach ze stosunku pracy i stosunkach pokrewnych, oznacza to przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy PIT.

⁴⁾ Ilekroć jest mowa o osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, oznacza to umowę zlecenia wymienioną w art. 13 pkt 8 ustawy PIT.

⁵⁾ Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. poz. 1394).

3. Wiek podatnika

Z ulgi dla młodych mogą skorzystać osoby, które nie ukończyły 26. roku życia.

Warunek wieku musi być spełniony na moment uzyskania przychodów. Jednocześnie mając na uwadze, że w zakresie ustalania wieku przepis art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT nie odsyła do Kodeksu cywilnego⁶⁾, to przy interpretacji przepisu posługującego się sformułowaniem „do ukończenia 26. roku życia” należy stosować ogólne przepisy prawa podatkowego, czyli art. 12 § 4 Ordynacji podatkowej. Norma ta stanowi, że terminy określone w latach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim roku, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim roku nie było – w dniu, który poprzedzałby bezpośrednio ten dzień.

Powyższe oznacza, że prawo do ulgi dla młodych – przy spełnieniu pozostałych warunków – przysługuje podatnikowi włącznie z dniem 26. urodzin.

Do dnia 26. urodzin nie ma zastosowanie art. 12 § 5 Ordynacji podatkowej. W sytuacji zatem, gdy dzień ten przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy nie następuje „przesunięcie” daty urodzin na następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy. Dzieje się tak dlatego, że ukończenie 26. roku życia nie stanowi terminu w znaczeniu dokonania przez podatnika danej czynności w określonym przedziale czasu (zastrzeżenie dodatkowe czynności, przez które jej skutek zostaje ograniczony w czasie). Ukończenie 26. roku nie wiąże się z żadną aktywnością ze strony podatnika. Do dnia ukończenia 26. roku życia podatnik ma jedynie otrzymać przychód. Tym samym do terminu wskazanego w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT nie ma zastosowania art. 12 § 5 Ordynacji podatkowej. W przeciwnym razie mogłoby dojść do nieuprawnionego skorzystania ze zwolnienia, tj. w odniesieniu do przychodów otrzymanych po ukończeniu 26. roku życia.

Nie można również zapominać o *ratio legis* ww. przepisu Ordynacji podatkowej. Przepis ten został wprowadzony ze względu na to, że urzędy administracji publicznej są zamknięte w weekendy i podatnik nie może dochować w sposób efektywny terminu, który został zastrzeżony dla dokonania określonej czynności. Otrzymanie przychodu to kategoria niezależna od organów podatkowych. Podatnik nie musi dokonać żadnej czynności wobec organów administracji. Dlatego wydłużenie terminu oznaczałoby przyznanie ulgi osobie, która nie spełnia ustawowego wymogu nieukończenia określonego wieku. W przypadku gdy w ustawie PIT w sposób jasny wskazano, że prawo przysługuje tylko do ukończenia określonego wieku.

Wyjaśnienia praktyczne (1)

Podatnik urodził się 20 sierpnia 1995 r. Czy prawo do ulgi dla młodych posiada do 20 sierpnia 2021 r. czy do 19 sierpnia 2021 r.?

Prawo do ulgi, na zasadach określonych w ustawie PIT, podatnik posiada włącznie z dniem 26. urodzin, czyli w tym przypadku do 20 sierpnia 2021 r.

Przychody uzyskane po dniu 26. urodzin nie korzystają z ulgi dla młodych chociażby dotyczyły należności przysługujących na podstawie umów zawartych przed tym dniem lub z tytułu pracy wykonanej przed tym dniem.

⁶⁾ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, z późn. zm.).

Wyjaśnienia praktyczne (2)

Podatnik zawarł umowę zlecenia, mając 25 lat. Wynagrodzenie za wykonaną usługę otrzymał w miesiącu, w którym skończył 26. rok życia (20 sierpnia), jednakże trzy dni po swoich urodzinach (23 sierpnia). Czy otrzymane przychody korzystają z ulgi dla młodych?

Nie, gdyż na moment uzyskania przychodów nie był spełniony warunek wieku.

4. Rodzaj przychodów

4.1. Źródło przychodów

Katalog przychodów objętych ulgą dla młodych ma charakter zamknięty. Ogranicza się wyłącznie do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz przychodów z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia.

Za przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Z kolei za przychody z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, uważa się przychody z tytułu wykonywania usług na podstawie umowy zlecenia uzyskiwane wyłącznie od:

- a) osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, osoby prawnej i jej jednostki organizacyjnej oraz jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej,
- b) właściciela (posiadacza) nieruchomości, w której lokale są wynajmowane, lub działającego w jego imieniu zarządcy albo administratora – jeżeli podatnik wykonuje te usługi wyłącznie dla potrzeb związanych z tą nieruchomością,
- c) przedsiębiorstwa w spadku

– z wyjątkiem przychodów uzyskanych na podstawie umów zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej oraz przychodów uzyskanych na podstawie umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menedżerskich lub umów o podobnym charakterze, o których mowa w art. 13 pkt 9 ustawy PIT.

Należności, które na gruncie ustawy PIT nie stanowią przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych lub z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia – np. przychody z umów o dzieło (art. 13 pkt 8 ustawy PIT), pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 14 ustawy PIT), praw autorskich (art. 18 ustawy PIT), zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, praktyk absolwenckich, czy staży uczniowskich (art. 20 ust. 1 ustawy PIT) – nie korzystają ze zwolnienia w ramach ulgi dla młodych.

Wyjaśnienia praktyczne (3)

W 2020 r., tuż przed swoimi 23. urodzinami, pracownik uległ wypadkowi i przez 8 tygodni przebywał na zwolnieniu lekarskim. W tym okresie zakład pracy wypłaci pracownikowi tzw. wynagrodzenie chorobowe regulowane przepisami Kodeksu pracy, a następnie zasiłek chorobowy.

Czy do każdego z tych świadczeń ma zastosowanie ulga dla młodych?

Nie, ulgą dla młodych objęte jest wyłącznie wynagrodzenie chorobowe, gdyż na gruncie ustawy PIT stanowi ono przychód ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych. Zasiłek chorobowy – jako przychód z innych źródeł – nie korzysta ze zwolnienia od podatku w ramach ulgi dla młodych.

Należności, które nie są objęte ulgą dla młodych (np. zasiłek chorobowy czy przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej) nie wpływają na wysokość kwoty przychodów podlegających zwolnieniu w ramach ulgi dla młodych.

Wyjaśnienia praktyczne (4)

W 2020 r. podatnik, mając niespełna 25 lat, uzyskał najpierw przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości 90 000 zł, a następnie przychody z umowy o pracę w wysokości 10 000 zł. W sumie podatnik uzyskał przychody roczne w wysokości 100 000 zł, czyli wyższe od limitu ulgi dla młodych wynoszącego 85 528 zł.

Czy podatnik ma prawo do ulgi dla młodych w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie?

Tak, gdyż zastosowanie ulgi dla młodych nie jest uzależnione od uzyskania innych przychodów, np. z pozarolniczej działalności gospodarczej (niezależnie od ich wysokości). W konsekwencji podatnik ma prawo do ulgi dla młodych w odniesieniu do przychodów z umowy o pracę, tj. przychodów w wysokości 10 000 zł.

Na podstawie art. 21 ust. 39 ustawy PIT, przy obliczaniu kwoty przychodów podlegających zwolnieniu w ramach ulgi dla młodych nie są również uwzględniane przychody, które co prawda należą do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych lub osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, jednakże:

- podlegają opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym (np. odprawy z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia umowy o pracę, której przedmiotem są czynności związane z zarządzaniem, zawartej z państwową lub komunalną spółką),
- korzystają ze zwolnienia od podatku (np. należności za czas podróży służbowej pracownika, dochody zagraniczne rozliczane zgodnie z metodą wyłączenia z progresją na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania),
- w stosunku do tych przychodów, na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej, zaniechano poboru podatku.

Wyjaśnienia praktyczne (5)

W 2020 r. 24-letni podatnik był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, za którą otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 7 100 zł, co w skali całego roku daje przychód w wysokości 85 200 zł. Dodatkowo, w związku z odbytą delegacją służbową, w pierwszej połowie roku podatnik otrzymał należności za czas podróży służbowej w wysokości 5 000 zł (zwolnione od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy PIT).

Czy uzyskane przez podatnika wynagrodzenie na podstawie umowy o pracę (85 200 zł) w całości korzysta z ulgi dla młodych skoro łączne przychody podatnika (85 200 zł + 5 000 zł) przekroczyły limit 85 528 zł?

Tak, roczne wynagrodzenie podatnika w wysokości 85 200 zł w całości korzysta z ulgi dla młodych, gdyż przy obliczaniu kwoty przychodów objętych tą ulgą nie uwzględnia się przychodów zwolnionych od podatku na podstawie innych przepisów, np. zawartych w art. 21

ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy PIT. Tym samym kwota 85 200 zł mieści się w limicie ulgi dla młodych.

4.2. Miejsce położenia źródła przychodów

Ulga dla młodych ma zastosowanie do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz do przychodów z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, niezależnie od miejsca położenia źródła tych przychodów.

W konsekwencji, ulga dla młodych ma zastosowanie zarówno do przychodów osiąganych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jak i poza tym terytorium.

Jednocześnie z uwagi na postanowienia art. 21 ust. 39 ustawy PIT, przy obliczaniu kwoty przychodów objętych ulgą dla młodych brane są pod uwagę wyłącznie przychody uzyskane za granicą, które podlegają opodatkowaniu w Polsce, z zastosowaniem metody proporcjonalnego odliczenia, o której mowa w art. 27 ust. 9 i 9a ustawy PIT.

Wyjaśnienia praktyczne (6)

W miesiącach od stycznia do czerwca 2020 r. 24-letni podatnik uzyskał z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z polskim pracodawcą wynagrodzenie w wysokości 90 000 zł. Praca wykonywana była na terytorium Polski. W lipcu tego samego roku, podatnik wyjechał do Niemiec, gdzie wykonywał pracę najemną dla pracodawcy niemieckiego, z tytułu której osiągnął przychód w wysokości 80 000 zł.

Czy obliczając kwotę przychodów podlegających zwolnieniu w ramach ulgi dla młodych podatnik uwzględni wynagrodzenie uzyskane za pracę w Niemczech?

***Nie**, gdyż umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarta między Polską a Niemcami przewiduje metodę wyłączenia z progresją, jako metodę unikania podwójnego opodatkowania. Oznacza to, że dochody uzyskane z tytułu pracy w Niemczech są zwolnione z opodatkowania w Polsce, a zatem nie uwzględnia się ich przy obliczaniu limitu zwolnienia. Ze zwolnienia w ramach ulgi dla młodych skorzystają pozostałe przychody podatnika osiągnięte z tytułu pracy w Polsce do wysokości limitu zwolnienia.*

Przy obliczaniu kwoty przychodów objętych ulgą dla młodych nie są natomiast brane pod uwagę przychody uzyskane za granicą, zwolnione od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych umów międzynarodowych. Tego rodzaju przychody stanowią przychody zwolnione od podatku, o których mowa w art. 21 ust. 39 ustawy PIT.

Wyjaśnienia praktyczne (7)

W styczniu 2020 r., w wieku 23 lat, podatnik wyjechał do pracy w USA. Z tytułu umowy o pracę zawartej z pracodawcą w USA, uzyskał przychody w wysokości 150 000 zł.

Czy obliczając kwotę przychodów podlegających zwolnieniu w ramach ulgi dla młodych podatnik uwzględni przychody uzyskane z tytułu pracy w USA?

***Tak**, gdyż umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarta między Polską a USA przewiduje rozliczenie amerykańskich dochodów na zasadach metody proporcjonalnego odliczenia. Podatnik w kwocie limitu zwolnienia uwzględni przychody uzyskane w USA, mając na uwadze, że kwota przychodów objętych ulgą dla młodych nie może przekroczyć limitu zwolnienia w wysokości 85 528 zł.*

4.3. Zasady opodatkowania

Na gruncie ustawy PIT przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, podlegają opodatkowaniu według skali podatkowej lub zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie PIT.

Niemniej jednak ulga dla młodych ma zastosowanie wyłącznie do przychodów, do których stosuje się zasady opodatkowania określone w art. 27 ustawy PIT, tj. z uwzględnieniem skali podatkowej. Stanowią o tym art. 29 ust. 6 i art. 30 ust. 10 ustawy PIT, zgodnie z którymi do przychodów (dochodów) opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem, o którym mowa w art. 29 ust. 1 oraz art. 30 ust. 1 ustawy PIT, przepisu art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT nie stosuje się.

W konsekwencji ulgą dla młodych nie są objęte np. przychody z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia:

- uzyskane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę podlegającą w Polsce ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu opodatkowane 20% zryczałtowanym podatkiem dochodowym (art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy PIT),
- nieprzekraczające 200 zł opodatkowane 17% zryczałtowanym podatkiem dochodowym (art. 30 ust. 1 pkt 5a ustawy PIT).

Wyjaśnienia praktyczne (8)

W 2020 r. podatnik, na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania zawartej ze spółką, w której Skarb Państwa dysponuje większością głosów na zgromadzeniu wspólników, otrzymał odprawę z tytułu rozwiązania ww. umowy przed upływem terminu na, który została zawarta. Wysokość odprawy wyniosła 40 000 zł.

Czy odprawa objęta jest ulgą dla młodych, w sytuacji gdy w momencie jej otrzymania podatnik nie miał ukończonych 26 lat?

Nie, tego rodzaju odprawy podlegają opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy PIT, a co za tym idzie nie są objęte ulgą dla młodych.

5. Limit przychodów

Od 1 stycznia 2020 r. – w odniesieniu o przychodów uzyskanych od tego dnia – roczny limit ulgi dla młodych wynosi 85 528 zł.

Limit w tej wysokości przysługuje podatnikowi. W przypadku osób pozostających w związku małżeńskim – niezależnie od sposobu rozliczenia rocznego (indywidualnie albo wspólnie z małżonkiem) – limit w wysokości 85 528 zł przysługuje odrębnie podatnikowi oraz małżonkowi.

Niewykorzystana przez jednego z małżonków część limitu z danego roku nie podlega rozliczeniu w ramach limitu przysługującego drugiemu małżonkowi, ani nie zwiększa limitu przysługującego (podatnikowi albo małżonkowi) w kolejnych latach (ulga „nie przechodzi” na następny rok podatkowy).

Wyjaśnienia praktyczne (9)

Podatnik pozostaje w związku małżeńskim. Zarówno on, jak i jego małżonek, wykonują pracę na podstawie umowy o pracę. W 2020 r. zarobili łącznie 160 000 zł (podatnik 60 000 zł a małżonek 100 000 zł). Oboje spełniają warunki do ulgi dla młodych.

Czy cała kwota 160 000 zł korzysta ze zwolnienia od podatku, skoro jest niższa niż suma limitów przysługujących podatnikowi i małżonkowi ($2 \times 85\,528\text{ zł} = 171\,056\text{ zł}$)?

Nie, ulgą dla młodych, objęta jest wyłącznie kwota 145 528 zł ($60\,000\text{ zł} + 85\,528\text{ zł}$), czyli tyle ile wynosi suma przychodów podatnika oraz przychodów małżonka, w kwocie nieprzekraczającej, u każdej z tych osób, limitu wynoszącego 85 528 zł.

6. Ulga dla młodych a odliczenie kosztów uzyskania przychodów

Zastosowanie ulgi dla młodych wpływa na wysokość:

- kosztów uzyskania przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, o których mowa art. 22 ust. 2 ustawy PIT (zryczałtowane koszty kwotowe),
- kosztów uzyskania przychodów z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 4 ustawy PIT (zryczałtowane koszty procentowe – 20%)
- kosztów uzyskania przychodów z tytułu korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych, w rozumieniu odrębnych przepisów, lub rozporządzania przez nich tymi prawami, a także z innych tytułów, do których stosuje się koszty uzyskania przychodów według normy 50%, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy PIT (zryczałtowane koszty procentowe – 50%),
- kosztów faktycznie poniesionych, o których mowa w art. 22 ust. 10 i 11 ustawy PIT.

Stanowi o tym art. 22 ust. 3b i ust. 9aa ustawy PIT.

Ulga dla młodych a zryczałtowane koszty (kwotowe, procentowe) lub koszty faktycznie poniesione

Zgodnie z art. 22 ust. 3b ustawy PIT, w przypadku zastosowania ulgi dla młodych, koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia – niezależnie od tego, czy są to koszty zryczałtowane (kwotowe, procentowe) lub faktycznie poniesione – stosuje się w wysokości nieprzekraczającej tej części przychodów z danego źródła, która podlega opodatkowaniu.

Wyjaśnienia praktyczne (10)

W 2020 r., 24-letni podatnik cały rok pracował na podstawie umowy o pracę. Z tego tytułu uzyskał przychód w wysokości 86 000 zł, z czego 85 528 zł jest objęte ulgą dla młodych. Mieszka w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład pracy.

Czy w zeznaniu podatkowym może uwzględnić zryczałtowane, kwotowe koszty uzyskania przychodów w wysokości 3 000 zł ($250\text{ zł} \times 12\text{ miesięcy}$)?

Nie, bowiem kwota, jaką podatnik może faktycznie odliczyć w zeznaniu wynosi 472 zł, czyli tyle ile stanowi kwota podlegających opodatkowaniu przychodów z umowy o pracę ($86\,000\text{ zł} - 85\,528\text{ zł}$).

Ulga dla młodych a limit zryczałtowanych kosztów procentowych -50%

Na podstawie art. 22 ust. 9 ustawy PIT koszty uzyskania przychodów w wysokości 50% uzyskanego przychodu określa się:

- 1) z tytułu zapłaty twórcy za przeniesienie prawa własności wynalazku, topografii układu scalonego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub wzoru zdobniczego,;
- 2) z tytułu opłaty licencyjnej za przeniesienie prawa stosowania wynalazku, topografii układu scalonego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub wzoru zdobniczego, otrzymanej w pierwszym roku trwania licencji od pierwszej jednostki, z którą zawarto umowę licencyjną,;
- 3) z tytułu korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych, w rozumieniu odrębnych przepisów, lub rozporządzania przez nich tymi prawami, z tym że koszty te oblicza się od przychodu pomniejszonego o potrącone przez płatnika w danym miesiącu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy PIT, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.

Łączne koszty uzyskania przychodów z tytułów wymienionych w pkt 1–3 nie mogą jednak przekroczyć kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej, czyli 85 528 zł (art. 22 ust. 9a ustawy PIT).

W przypadku korzystania z ulgi dla młodych **suma**:

- ✓ łącznych kosztów uzyskania przychodów, o których mowa w pkt 1–3 oraz
- ✓ przychodów objętych tą ulgą

nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty 85 528 zł (art. 22 ust. 9aa ustawy PIT).

Wyjaśnienia praktyczne (11)

W 2020 r. 24-letni podatnik otrzymał 100 000 zł tytułem opłaty licencyjnej za przeniesienie prawa stosowania wynalazku. Przy poborze zaliczki na podatek od tych przychodów płatnik zastosował 50% koszty uzyskania przychodów w wysokości 50 000 zł. Następnie podatnik uzyskał wynagrodzenie za pracę w łącznej kwocie 60 000 zł, w stosunku do którego płatnik zastosował ulgę dla młodych (nie pobrał zaliczki na podatek).

Czy w zeznaniu podatkowym podatnik może zastosować obie preferencje (50% koszty + ulgę dla młodych), a jeśli tak, to w jakiej kolejności oraz wysokości?

Tak, w zeznaniu podatkowym podatnik ma prawo do obu preferencji. Najpierw podatnik stosuje ulgę dla młodych (60 000 zł), gdyż zgodnie z systematyką ustawy ma ona pierwszeństwo przed regulacjami dotyczącymi kosztów uzyskania przychodów, a następnie 50% koszty, z tym, że wysokość tych kosztów ogranicza do różnicy między kwotą limitu w wysokości 85 528 zł a zastosowaną kwotą ulgi dla młodych w wysokości 60 000 zł, czyli ogranicza do kwoty 25 528 zł.

7. Ulga dla młodych a odliczenie składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne

Odliczenie składek na ubezpieczenia społeczne normuje art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a, ust. 13a-13c ustawy PIT, natomiast składek na ubezpieczenie zdrowotne art. 27b ustawy PIT.

Stosownie do regulacji zawartych w tiret, tj. w części wspólnej przepisów zawartych w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. b oraz art. 27b ust. 1 pkt 1, odliczeniu od dochodu (w przypadku krajowych

składek na ubezpieczenia społeczne) oraz odliczeniu od podatku (w przypadku krajowych składek na ubezpieczenie zdrowotne) nie podlegają składki, których podstawę wymiaru stanowi m.in. przychód zwolniony od podatku na podstawie ustawy PIT.

Odliczeniu w podatku dochodowym od osób fizycznych nie podlegają zatem składki zapłacone ze środków podatnika od przychodów objętych ulgą dla młodych. Zasada ta ma zastosowanie zarówno w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek na podatek, jak i w rozliczeniu rocznym.

Jeżeli podatnik nie zna kwoty składek pobranych przez płatnika od przychodów objętych ulgą dla młodych, a wyłącznie dysponuje ogólną kwotą zapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne, odliczeniu podlega tylko część z ogółu zapłaconych składek, która odpowiada udziałowi przychodów podlegających opodatkowaniu w sumie przychodów objętych ulgą dla młodych oraz przychodów podlegających opodatkowaniu.

Wyjaśnienia praktyczne (12)

W 2020 r. podatnik skończył 26 lat. Do dnia 26 urodzin uzyskał przychody z umowy o pracę w wysokości 35 000 zł. Po tym dniu, w ramach trwającego stosunku pracy, uzyskał jeszcze przychody w wysokości 50 000 zł. W sumie, w 2020 r. uzyskał przychody z pracy na etacie w wysokości 85 000 zł.

Czy w rozliczeniu rocznym podatnik może odliczyć wszystkie składki jakie zapłacił z własnych środków?

Nie, gdyż odliczeniu nie podlegają składki zapłacone ze środków podatnika od przychodów objętych ulgą dla młodych. O ile zatem pracodawca nie wyodrębnił w informacji PIT-11 kwoty tych składek, podatnik z ogólnej kwoty zapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, odpowiednio z ogólnej kwoty składek na ubezpieczenie zdrowotne, odlicza 58,82%, czyli tyle ile w jego przypadku wynosi udział procentowy przychodów podlegających opodatkowaniu w sumie tych przychodów i przychodów objętych ulgą dla młodych ($50\,000\text{ zł} \div 85\,000\text{ zł}$).

8. Ulga dla młodych a ulga na dzieci

Zasady stosowania ulgi na dzieci normuje art. 27f ustawy PIT.

Zgodnie z art. 27f ust. 8 ustawy PIT, jeżeli kwota przysługującego odliczenia w ramach ulgi na dzieci w sytuacji, gdy kwota przysługującego odliczenia z tytułu ulgi na dzieci jest wyższa od kwoty odliczonej w zeznaniu (np. z uwagi na brak przychodów podlegających opodatkowaniu w związku z zastosowaniem ulgi dla młodych), podatnik może otrzymać zwrot z tytułu niewykorzystanej ulgi na dzieci („dodatkowy zwrot”). Zwrot ten odpowiada różnicy między kwotą przysługującego odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym, nie wyższą jednak niż limit dodatkowego zwrotu.

Od 1 sierpnia 2019 r. limit zwrotu wyznacza suma składek na ubezpieczenia społeczne oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne:

- 1) podlegających odliczeniu w podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszonych o składki odliczone w zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1a pkt 2 ustawy PIT, lub na podstawie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym;
- 2) zapłaconych ze środków podatnika od przychodów zwolnionych od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT (objętych ulgą dla młodych).

W konsekwencji, jeżeli podatnik w roku podatkowym uzyskał wyłącznie przychody objęte ulgą dla młodych, „dodatkowy zwrot” może otrzymać do wysokości składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne, jakie zapłacił z własnych środków od ww. przychodów.

Tym samym korzystanie przez podatnika z ulgi dla młodych nie pozbawia prawa do ulgi na dzieci, o której mowa w art. 27f ustawy PIT.

Wyjaśnienia praktyczne (13)

Przez cały 2020 r. podatnik samotnie wychowywał dwoje małoletnich dzieci oraz pracował na umowie o pracę. Od przychodów z pracy podatnik nie płacił podatku, gdyż były one objęte w całości ulgą dla młodych. Płacił natomiast składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (około 10 000 zł).

Czy podatnik może wykazać w zeznaniu podatkowym ulgę na dzieci w wysokości 2 224,08 zł (2 x 1 112,04 zł) i otrzymać nadpłatę w tej wysokości?

Tak, gdyż w tym przypadku ma zastosowanie mechanizm „dodatkowego zwrotu” limitowany kwotą zapłaconych przez podatnika składek oraz kwota zwrotu w wysokości 2 224,08 zł nie przekracza kwoty składek w wysokości 10 000 zł.

9. Ulga dla młodych a obowiązki płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych

Od 2020 r. płatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych (np. zakłady pracy), stosują ulgę dla młodych z mocy prawa.

W konsekwencji, jeżeli na moment otrzymania przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych lub z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, podatnik spełnia warunki do ulgi dla młodych (nie został przekroczony ani wiek ani limit przychodów), płatnik stosuje ulgę dla młodych, co oznacza, że przychodów tych nie wlicza do podstawy obliczenia zaliczki na podatek.

Jedynie w sytuacji, gdy podatnik złoży płatnikowi pisemny wniosek o pobór zaliczek bez stosowania ulgi dla młodych, płatnik – mimo, że podatnik spełnia warunki do ulgi dla młodych – pobiera zaliczki na podatek od przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia (art. 32 ust. 1f oraz art. 41 ust. 1b ustawy PIT). Poboru zaliczek płatnik dokonuje najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymał wniosek. Zasadę tę płatnik stosuje do końca roku podatkowego, w którym otrzymał wniosek. Jej zastosowanie w kolejnym roku wymaga złożenia przez podatnika nowego wniosku, z uwagi na fakt, iż przedmiotowy wniosek składa się odrębnie dla każdego roku podatkowego.

Wyjaśnienia praktyczne (14)

Przez cały 2020 r. podatnik pracował na podstawie umowy o pracę. Jednocześnie przez część roku dorabiał na podstawie umowy zlecenia zawartej z inną firmą. U każdego płatnika podatnik spełniał warunki do zastosowania ulgi dla młodych. Obawiając się jednak ewentualnej dopłaty podatku w rozliczeniu rocznym postanowił, że przy poborze zaliczek ulgę dla młodych będzie stosował tylko jeden płatnik.

Czy jest to możliwe?

Tak, w tym celu podatnik powinien złożyć wybranemu płatnikowi (pracodawcy albo zleceniodawcy) pisemny wniosek o pobór zaliczek bez stosowania ulgi. Po jego otrzymaniu

płatnik, będzie obliczał zaliczkę na podatek tak, jakby ulga dla młodych nie miała zastosowania w przypadku podatnika.

W sytuacji, gdy płatnik nie wlicza przychodów objętych ulgą dla młodych do podstawy obliczenia zaliczki na podatek, to nie uwzględnia ich również w dochodach podatnika uzyskanych od początku roku, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy PIT.

Wyjaśnienia praktyczne (15)

W 2020 r. firma zatrudniała pracownika, który ma 24 lata. Jego miesięczne zarobki to 10 000 zł. We wrześniu przychody z pracy (za miesiące od stycznia do września) przekroczyły 85 528 zł (z czego 85 528 zł korzystało z ulgi dla młodych).

Czy za wrzesień płatnik pobiera zaliczkę na podatek, a jeśli tak to według jakiej stawki, 17% czy 32%?

***Tak**, za wrzesień płatnik pobiera zaliczkę na podatek. Wysokość zaliczki płatnik oblicza według stawki 17%, gdyż **podlegający opodatkowaniu dochód** podatnika uzyskany od początku roku w tym zakładzie nie przekroczył kwoty 85 528 zł (90 000 zł – 85 528 zł = 4 472 zł).*

Jednocześnie niezależnie od tego, czy płatnik w stosunku do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, otrzymanych przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, stosował ulgę dla młodych, czy pobierał zaliczkę na podatek, wysokość tych przychodów (w rozbiciu na przychody zwolnione i przychody opodatkowane) wykazuje w imiennej informacji PIT-11 sporządzanej dla podatnika i urzędu skarbowego.

W informacji tej płatnik wykazuje również składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, pobrane od przychodów, w stosunku do których płatnik zastosował ulgę dla młodych.

10. Rozwiązania szczególne dotyczące roku 2019

W 2019 r. ulga dla młodych ma zastosowanie wyłącznie do przychodów uzyskanych w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., czyli za 5 miesięcy.

Limit ulgi dla tych przychodów wynosi 35 636,67 zł, czyli $\frac{5}{12}$ z kwoty 85 528 zł.

W trakcie roku ulga dla młodych stosowana jest przez płatnika wyłącznie na wniosek, to jest po złożeniu przez podatnika pisemnego oświadczenia, że uzyskane przez niego przychody w okresie od sierpnia do grudnia będą w całości objęte ulgą dla młodych.

W przypadku otrzymania przez płatnika ww. oświadczenia, płatnik nie pobiera zaliczki na podatek najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymał oświadczenie, do końca miesiąca, w którym przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia, uzyskane od tego płatnika podlegały zwolnieniu od podatku. Przy czym zwrot „podlegały zwolnieniu od podatku” należy rozumieć jako „podlegały w całości zwolnieniu od podatku”. O ile bowiem w danym miesiącu tylko część przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych oraz z osobiście wykonywanej działalności na podstawie umowy zlecenia jest objęta ulgą dla młodych, pozostała zaś nie spełnia warunków do zastosowania tej preferencji (nie mieści się w limicie ulgi lub zostały otrzymane po 26. roku życia), od nadwyżki ponad kwotę przychodów objętych ulgą dla młodych płatnik pobiera zaliczkę na podatek już w tym miesiącu.

Przykładowa treść oświadczenia podatnika

Ja, niżej podpisany(a) _____,
(imię i nazwisko pracownika/zleceniobiorcy)
urodzony(a) _____, zatrudniony(a) w _____, po zapoznaniu się
(dzień-miesiąc-rok) (miejsce zatrudnienia)
z art. 5 ustawy^{*)} oświadczam, że przychody tytułów, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, uzyskane w okresie od dnia 1 sierpnia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. (nie dłużej jednak niż do dnia 26. urodzin), będą w całości zwolnione od podatku dochodowego od osób fizycznych.

^{*)} Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. poz. 1394).

data i podpis